

Pracovní listy
Předškoláci

Blok 11:

Ptáci mokřadů

Blok 11:

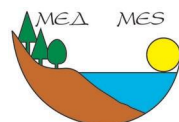
Ptáci mokřadů

Pozadí: Vytvořte ve třídě mokřad např. v akváriu, míse, osázený rostlinami. Připravte plakáty různých typů mokřadů: říční údolí, rybník, vlhká louka, rašelinště, ...

Konkrétní úkoly	Co je mokřad a jak ho poznáme?	Jací ptáci žijí v okolí rybníků, na vlhkých loukách, březích řek? Proč mají mokřadní ptáci dlouhé zobáky?	Co ohrožuje ptáky? Jak k tomu přispívá člověk?
Venkovní aktivity	Rozběhněte se po louce a hledejte, jaké rostliny tam rostou. Najdete stejné v atlase mokřadních rostlin? Je louka podmáčená? (P11/A/1)	Během procházky se snažte určit co největší počet ptáků. Pomůže vám atlas mokřadních ptáků (P11/B/1) a atlas ptáků polí a luk (P8/B/1) . Při pozorování si všimněte tvaru zobáků a stop v blátě.	Přirozená řeka – to je bohatství přírody, neboť je domovem mnoha organismů. Člověk žijící u jejich břehů je začal regulovat. Řeky přestaly být přirozené. Co tvoje řeka, je ještě přirozená? (P11/C/1)
Pozorování a pokusy	Vyzkoušejte si, jak vyrobit jezírko (P11/A/2) .	Všimněte si, jak jsou ptáci přizpůsobeni životu v mokřadech. Věnujte pozornost dlouhým nohám, blánám mezi prsty a zjistěte, k čemu jsou ptákům dlouhé zobáky? (P11/B/2) .	Zjistěte, proč vysychání mokřadů ohrožuje ptáky (P11/C/2) . Můžete také zjistit, jestli se peří promočí (P4/A/5) . K shrnutí použijte prezentaci o ohrožení mokřadních ptáků (P11/C/3) .
Výtvarná a grafomotorická cvičení	Umožněte dětem malovat bahnem (P11/A/3) .	Vytvořte si Blátivá zvířátka (P11/B/3) a Filcové ptáčky (P11/B/4) .	Připravte plakáty k mezinárodnímu dni mokřadů (2. únor) .

Jazykové a literární úlohy		Zahrajte si scénky ze života mokřadů . Naučte se říkanku: Klapy klap, klapy klap, K rybníku se blíží čáp. Nohy dlouhé, zobák taky, koho vidí čapí zraky? V rybníce je plno žab a čáp už má velký hlad! Vezmi nohy na ramena, jinak žábo bude běda!	
Matematika	Procvičujte matematiku s meandrující řekou (P11/A/4) .	Představte dětem osu symetrie a domalujte ptáky v letu (P11/B/5) .	
Hry a soutěže			
Doplňkové informace pro učitele			

Je naše louka podmáčená?

Pomůcky:

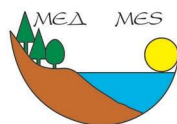
- piják
- sítko

Otázky a úkoly:

1. Stůj chvíli na jednom místě, pak udělej krok zpět. Zůstaly po tobě otisky bot?
2. Když uděláš malý důlek, objeví se v něm voda?
3. Když položíš na zem piják a přitlačíš, cítíš po chvílce vlhkost? Je piják mokrý?
4. Jde sítko trochu zamáčknout do trávy? Pokud ano, objeví se v něm voda?
5. Prohlédni si rostliny rostoucí na louce. Najdeš mezi nimi ty na obrázcích?

Zamysli se:

- Jaký závěr můžeme udělat?
- Proč?
- Jak odpovíš na otázku v nadpisu?

(ck)
TUŽEBNÍK

RDESNO HADÍ
KOŘEN (ck)

OROBINEC (im)

PRÝSKÝŘNÍK (im)

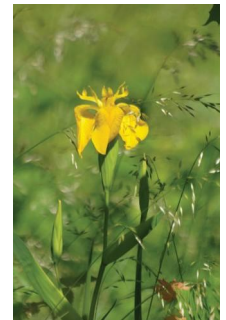
(im)
KYPREJ

(im)
POMNĚNKA

(im)
PŘESLIČKA

(im)
KOSATEC

(ck)
SUCHOPÝR

(im)
KOZLÍK

(im)
VRBA

(im)
KOSTIVAL

(px)
BLATOUCH

(px)
RÁKOS

(px)
OSTŘICE

KRVAVEC

Jak vyrobit mokřad či jezírko?

Tvoje odhady:

.....

Pomůcky:

- 4 plastové misky
- zahradní půda
- plastový kelímek
- láhev s vodou
- papírový ubrousek

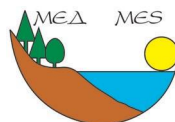
Otázky a úkoly:

1. Vsyp do všech 4 misek kelímek zahradní půdy. Na kartě vybarvi u každé misky 1 kelímek.
2. Kolik vody potřebuješ, aby půda v kelímkách byla různě vlhká podle tabulky? Postupně doplňuj a vybarvuj kelímky.

<p>MISKA 1 – půda je suchá</p> <p>půda </p> <p>voda </p>	<p>MISKA 2 – půda je vlhká</p> <p>půda </p> <p>voda </p>
<p>MISKA 3 – půda je mokrá</p> <p>půda </p> <p>voda </p>	<p>MISKA 4 – tvoří se jezírko</p> <p>půda </p> <p>voda </p>

Zamysli se:

- V které misce je bahno a v které vzniklo jezírko?

Malujeme bahnem

Pomůcky:

- plastové nádoby/misky/sklenice
- bahno
- voda
- barvy např. na vlasy či na látky / vodovky / přírodní barvy
- prostředek na mytí nádobí (nepovinné)
- silný papír / karton, nejlépe velkého formátu
- tlusté štětce nebo dlaně

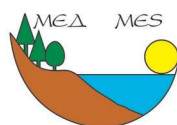
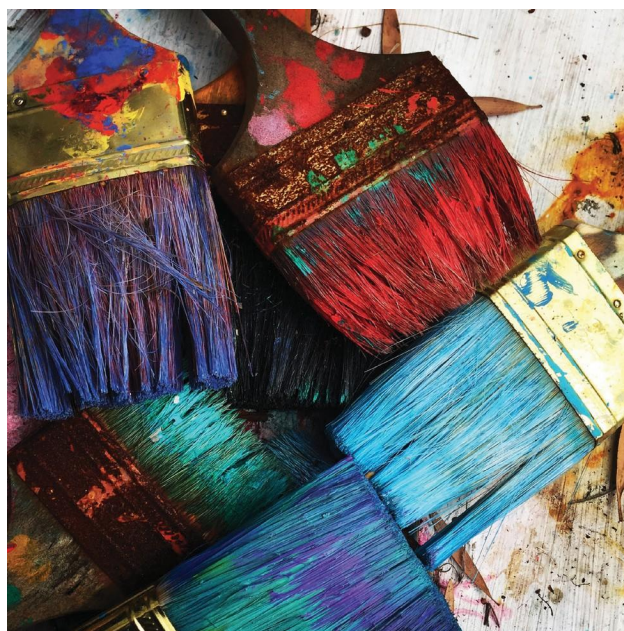
Otázky a úkoly:

1. Rozděl bahno do plastových nádob.
2. Do každé nádoby přidej k bahnu jinou barvu a několik kapek prostředku na mytí nádobí.
3. Přidej vodu a vše zamíchej, dokud nevznikne směs (pasta), kterou lze použít jako barvu na malování.
4. Namaluj obrázky podle své fantazie. Hodně štěstí!

Zamysli se:

- Jak se Ti líbilo malovat barvami z bahna?
- Jaké barvy se ti podařilo vytvořit?

(px)

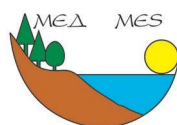
Přirozená řeka

Žádná řeka v přírodě sama od sebe neteče rovně.

1. Spočítej, kolikrát se řeka točí doprava a kolikrát doleva.
2. Kolik je v řece ostrovů?
3. V kterém místě je řeka užší a v kterém širší?
4. Vymysli vlastní otázku k obrázku.

(jm)

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem. PUBLIKACE JE NEPRODEJNÁ.

K čemu jsou ptákům dlouhé zobáky?

Tvůj předpoklad:

.....

Pomůcky:

- 1 plastová miska nebo akvárium s řidším blátem
- krátká a dlouhá pinzeta nebo párátko a špejle
- špagety nalámané na kousky cca 1 cm nebo hrách

Otázky a úkoly:

1. Vhod' do misky s blátem nakrájené špagety nebo hrách a zamíchej.
2. Jakou pinzetou si myslíš, že je snadněji vylovíš?

.....

3. Zkus, jestli je to tak!

Zamysli se:

- Proč mají ptáci různě dlouhé zobáky?
- Může kachna jíst stejnou potravu jako čáp?

Proč má kachna jiný zobák než čáp?

Pomůcky:

- akvárium nebo malá miska s vodou
- malé útržky papíru
- malé čajové sítko
- pinzeta

Otázky a úkoly:

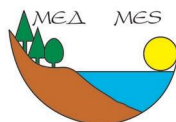
1. Vhod' do misky s vodou útržky papíru.
2. Čím myslíš, že je snáz vylovíš – pinzetou nebo sítkem?

.....

3. Zkus, jestli je to tak!

Zamysli se:

- Který pták loví podobnou potravu jako čáp?

Blátivá zvířátka

Pomůcky:

- miska
- bláto
- voda
- větvičky, kamínky, listy apod.

Otázky a úkoly:

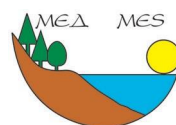
1. Vytvoř z bláta ptáka, který žije v mokřadech.
2. K vytvoření správného vzhledu použij větve, listí, kamínky,...
3. Pokus se zachytit jeho typické rysy, např. dlouhé nohy čápa, zakroucený krk labutě.

(px)

Zamysli se:

- Poznáš, jaké druhy tvořili Tví kamarádi?
- Opakovali se nějakí ptáci?
- Jak se ti tvoření líbilo?

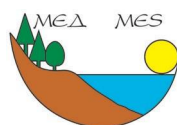
Filcoví ptáčci – volavka a ledňáček

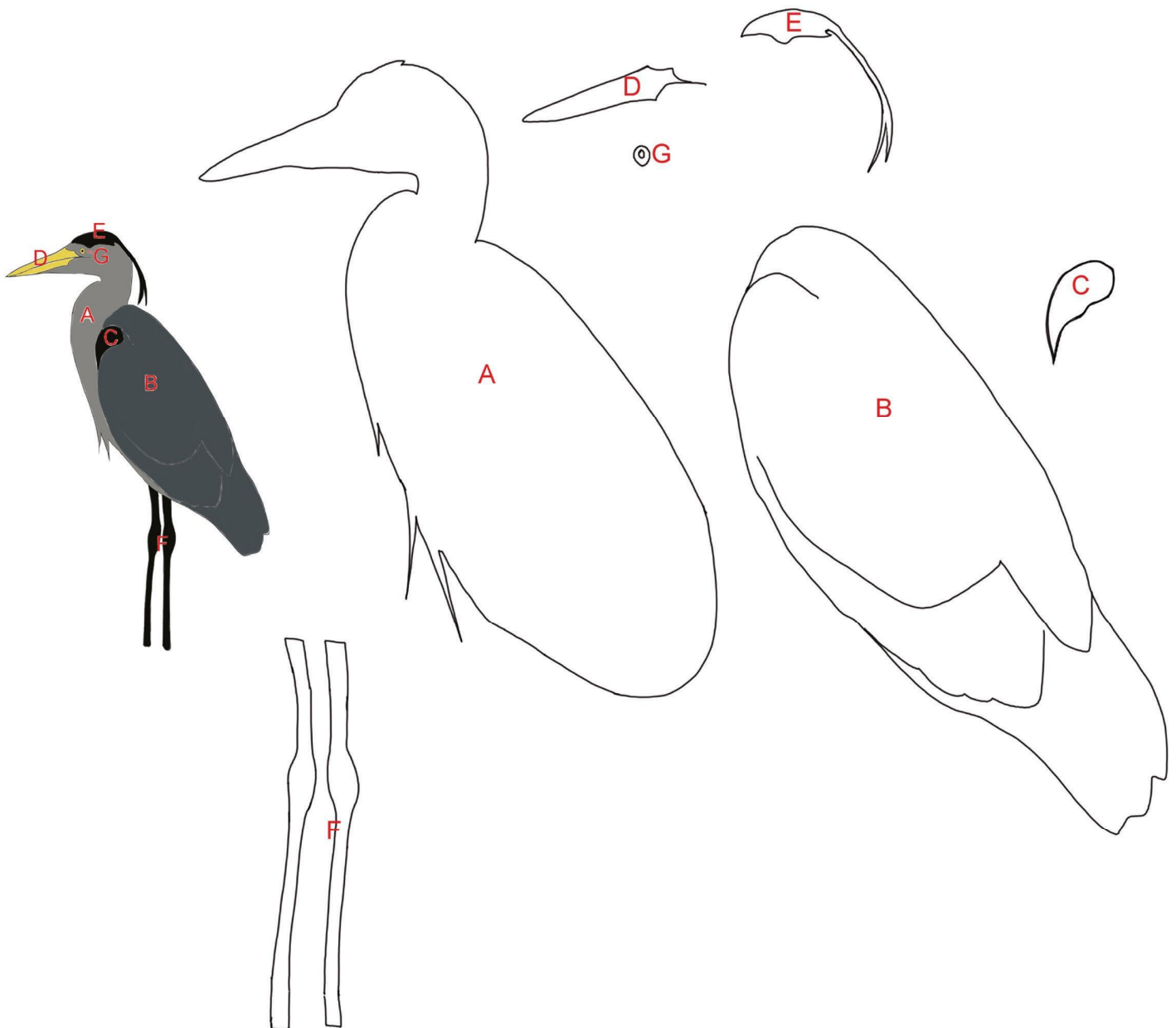
Pomůcky:

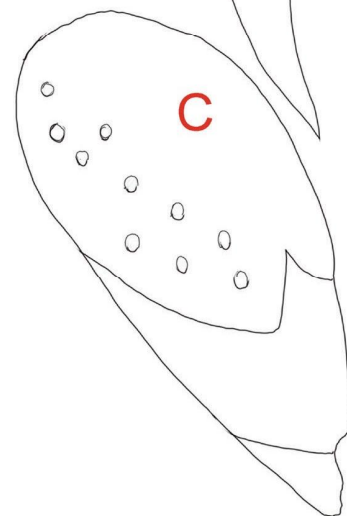
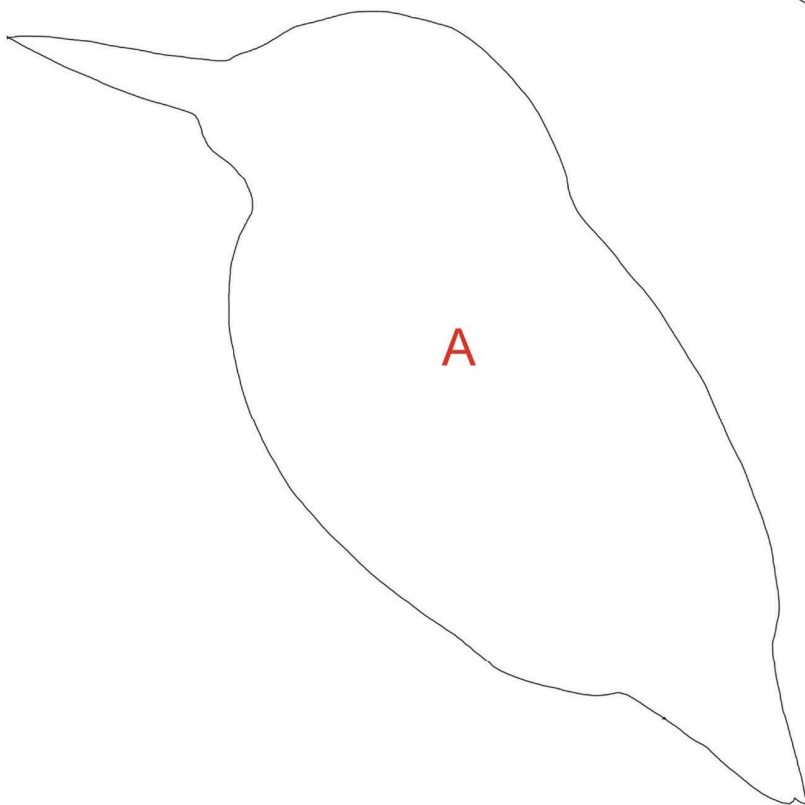
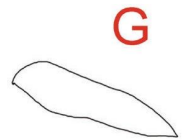
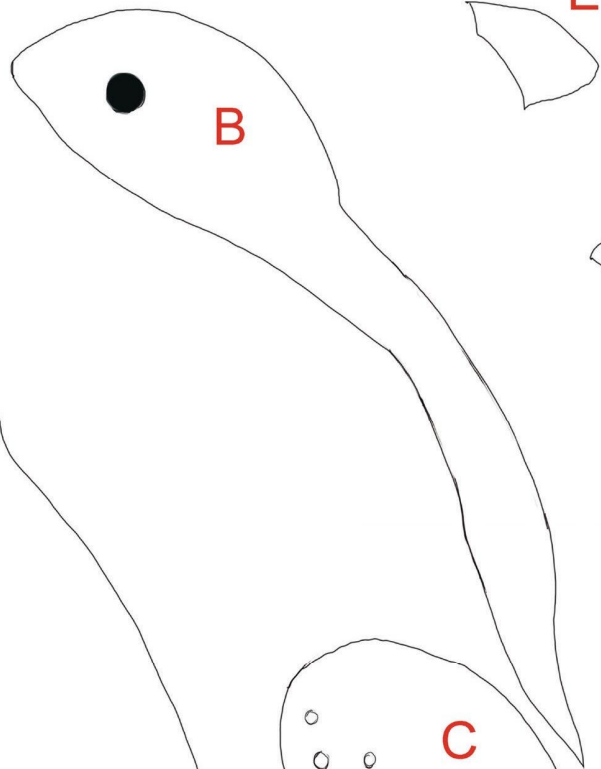
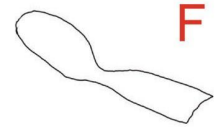
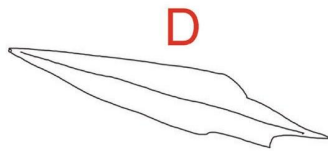
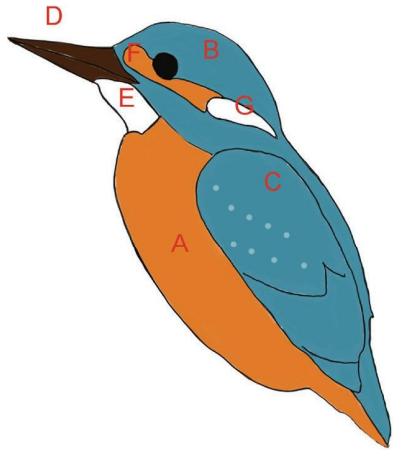
- filc v odpovídajících barvách
- lepidlo
- černý popisovač
- šablony ptáků
- nůžky

Otázky a úkoly:

1. Vystříhni papírové šablony.
2. Polož je na filc správné barvy a obtáhni.
3. Vystříhni postupně všechny tvary z filcu.
4. Na stůl polož největší tvar. Další části dolepuj postupně podle abecedy (od a).

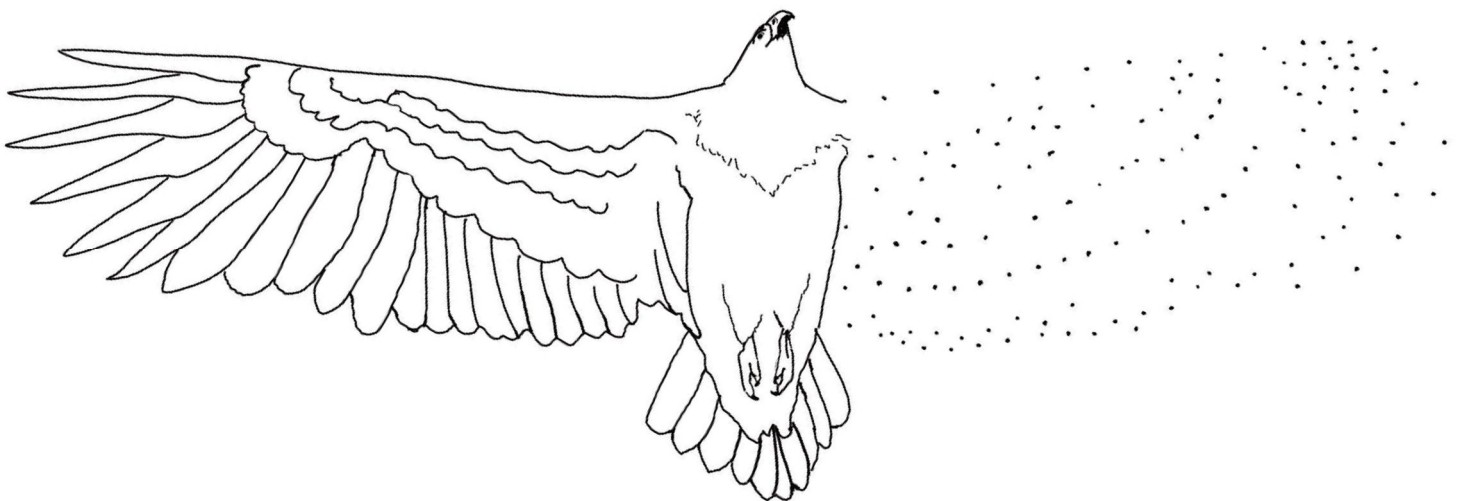

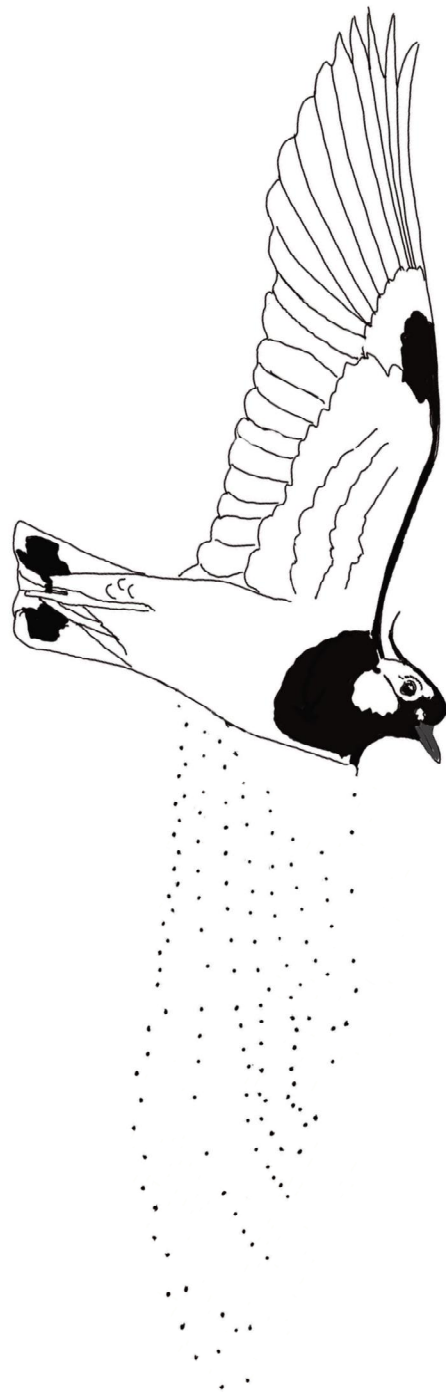

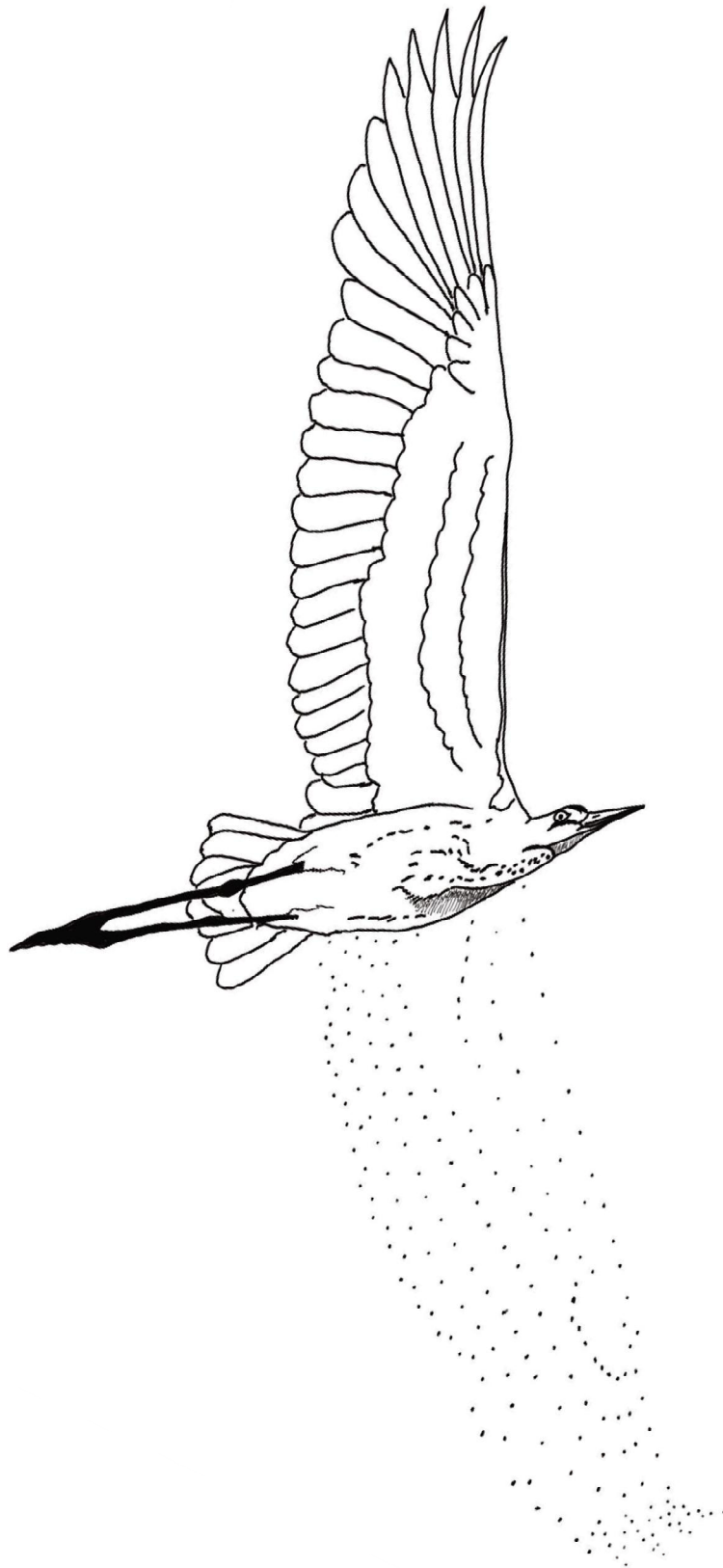

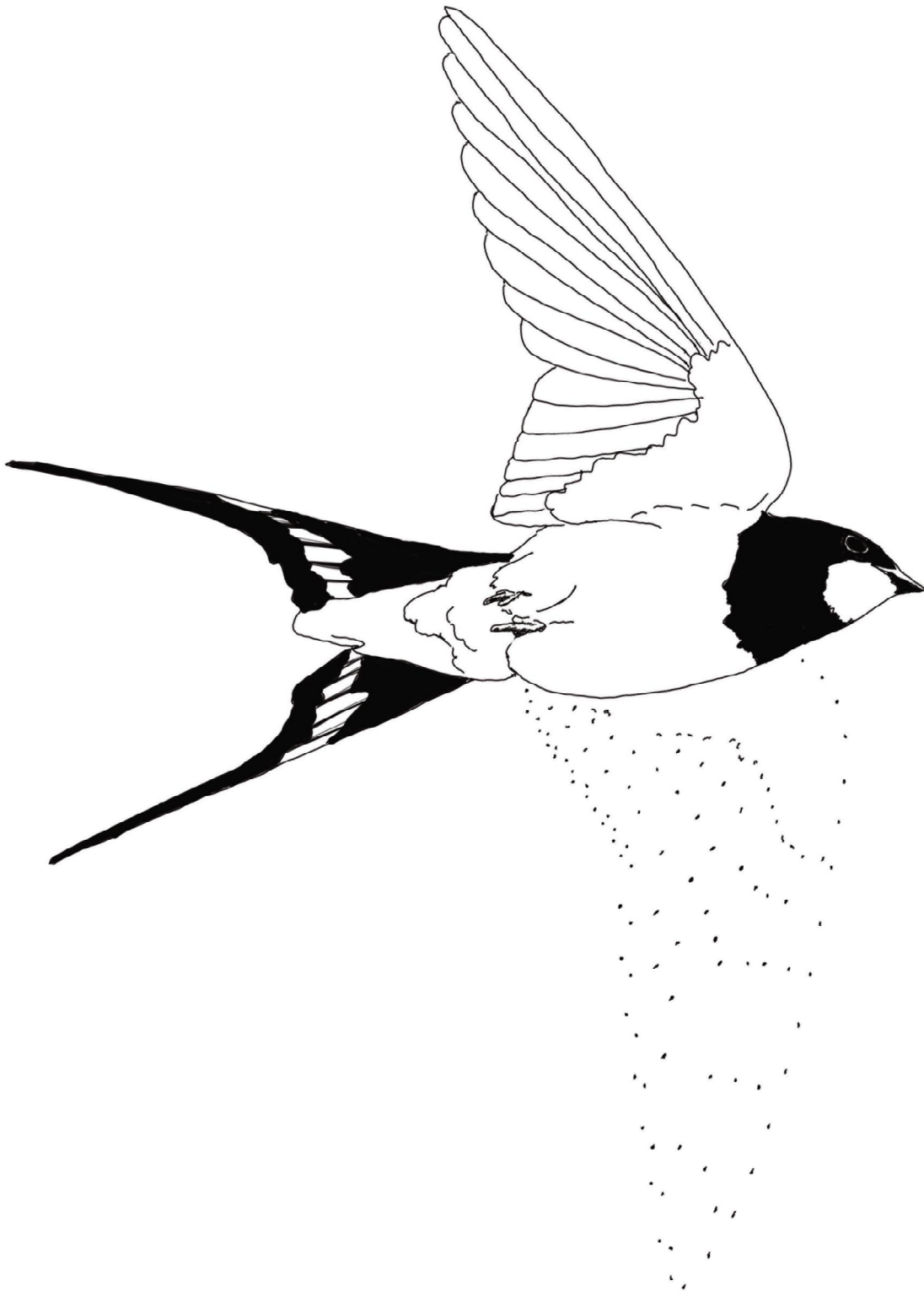
Ptáci v letu

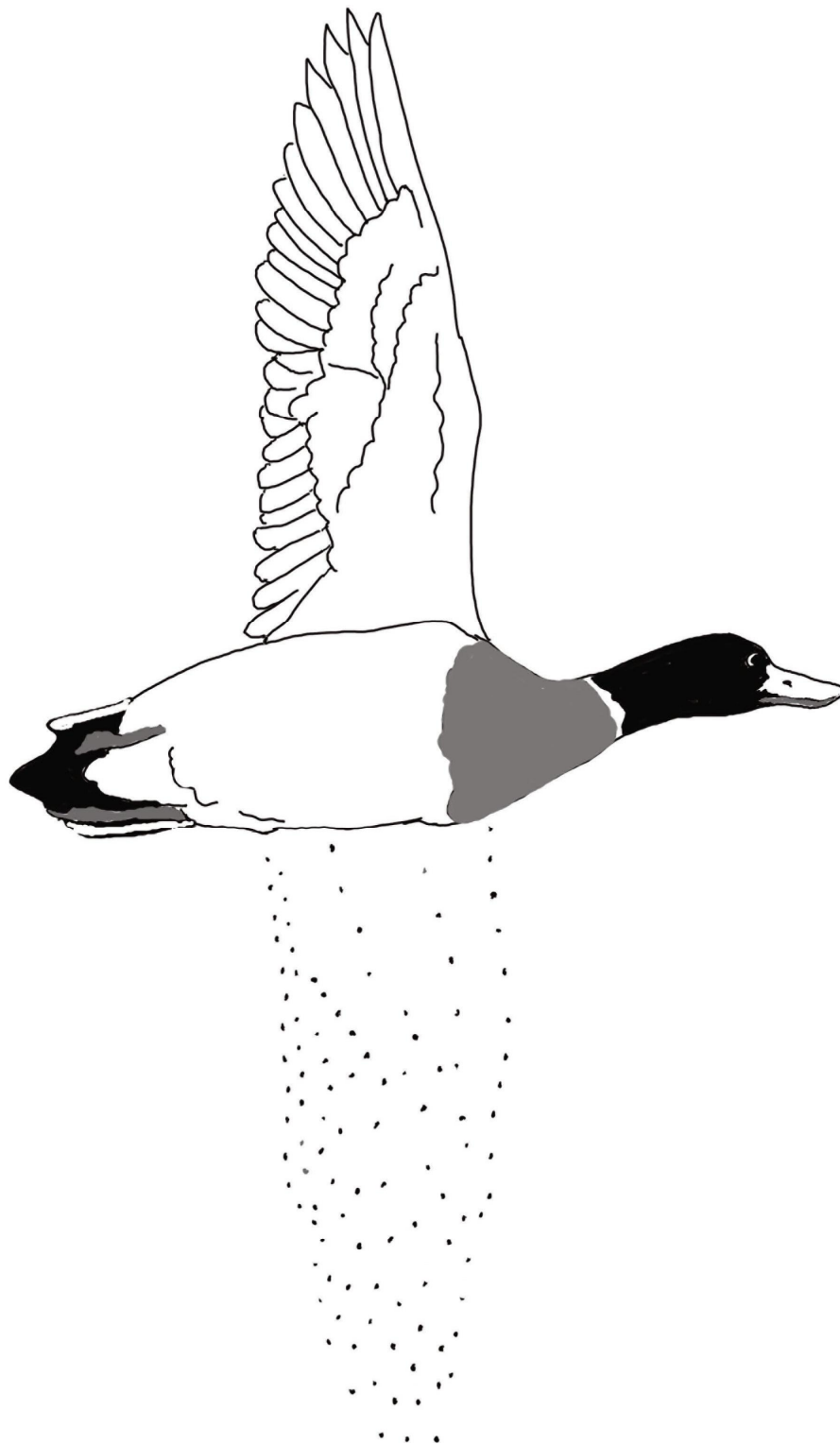
Domaluj chybějící části obrázků letících ptáků.

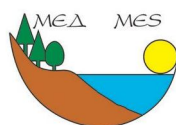
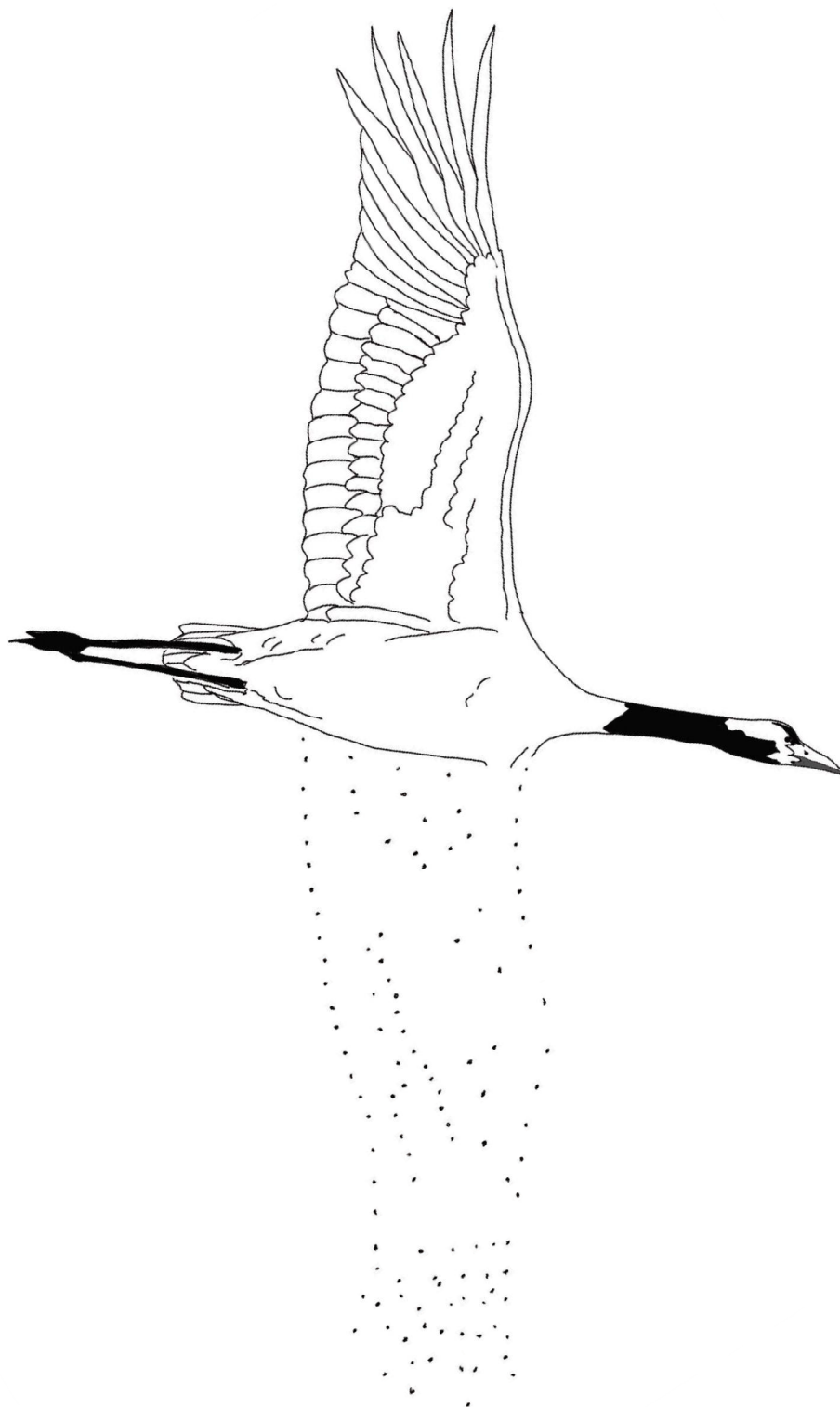

Je naše řeka přirozená?

Tvůj předpoklad:

.....

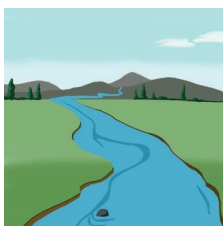
Otázky a úkoly:

Pozorně se zadívej na řeku, u které stojíš a odpověz, co si myslíš:

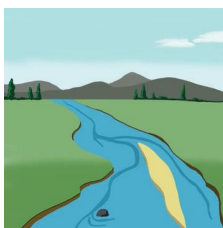
1. Je vhodná pro ptáky a jiná zvířata? Proč si to myslíš?
2. Jaké činnosti člověka ohrožují vodní ptáky?
3. Líbí se Ti místo, na kterém stojíš? Proč?
4. Je přirozená řeka nebezpečná?

Zamysli se:

- Co znamená "podřídít řeku"?
- Myslíš si, že záplavové oblasti kolem řeky jsou zbytečné? Nebo potřebné? Proč?

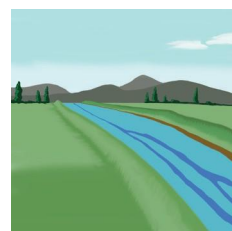

Přirozená řeka

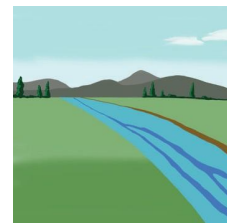

Přirozená řeka s ostrůvkem

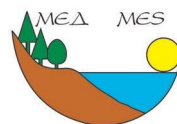
Jaké koryto má vaše řeka?	
přirozené	přirozené
Jaký tvar má vaše řeka?	
klikatý	klikatý
Je podél řeky val?	
ne	ne
Jsou její břehy podmáčené?	
ano	ano
Jsou na řece ostrůvky?	
ano	ano

Regulovaná řeka s valem

Regulovaná řeka

Proč vysychání mokřadů ohrožuje ptáky?

Co si myslíš?

Děti se snaží uhodnout, jaký by mohlo mít vysychání vliv na život ptáků. Pak se přesvědčí pokusem. POZOR! Připravte si předem misku s blátem a nechte ji pořádně vyschnout. Může to trvat několik dní.

Pomůcky:

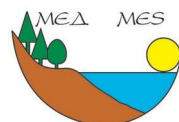
- 1 miska s předem vysušeným blátem
- 1 miska s čerstvým blátem
- špejle, pinzety, párátko

Otázky a úkoly:

1. Opatrně prozkoumej povrch vysušeného bláta. Co cítíš?
2. Zapíchni špejle do obou misek s blátem. Jak to šlo?
3. Vymyslíš nějaký jiný způsob, jak se dostat do tvrdého bláta?
4. Jak vyschlé bahno ohrožuje ptáky?

Zamysli se:

- Co se stane, když vyschnou mokřady?
- Co se stane, když zmizí drobní bezobratlí žijící v blátě?

Autoři:

- Grafické práce:
Wiktor Tabak
- Ilustrace:
Juan Varela (jv)
Marek Kołodziejczyk (mk)
- Text:
Iwona Majcher (UG)
Katarzyna Rosińska (UG)
Ryta Suska-Wróbel (UG)
Bogdan Moczarski (m)
Cezary Korkosz (ck)
Iwona Majcher (im)
Jadwiga Moczarska (Jm)
Karolina Kalinowska (kk)
Łukasz Zdyb (Łz)
Natalia Kann (Nk)
Pixabay (px)
- Překlad a adaptace pro české prostředí:
Gabriela Dobruská, Veronika Korittová, Jana Škorpilová

Sada materiálů **Přírodě** na dosah vznikla v rámci projektu „Skrze přírodu k lepšímu životu“. Projekt byl veden Polskou společností na ochranu ptáků (OTOP), ve spolupráci s dalšími vybranými partnery BirdLife International, mezinárodní organizací na ochranu ptáků. Jsou to: Česká společnost ornitologická (ČSO), Španělská ornitologická společnost (SEO), Slovenská ornitologická společnost (SOS), Makedonská ekologická společnost (MES) a BirdWatch Ireland (BWI). Důležitým partnerem projektu byla Univerzita v Gdaňsku, odpovědná za vznik a metodologickou stránku materiálů.

Česká společnost ornitologická (ČSO) zkoumá a chrání ptáky, jejich prostředí a přírodu jako celek a svou činností k tomu motivuje i širokou veřejnost. ČSO prosazuje ochranu přírody založenou na vědeckých poznatcích a pomáhá rozvoji ornitologie i ochrany ptáků bez ohledu na politické hranice. ČSO je českým partnerem mezinárodního sdružení na ochranu ptáků BirdLife International.